

ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΣΥΣΤΗΜΙΚΟΥ ΚΙΝΔΥΝΟΥ

της 15ης Δεκεμβρίου 2015

σχετικά με την αξιολόγηση των διασυννοριακών επιδράσεων των μέτρων μακροπροληπτικής πολιτικής και την εθελοντική εφαρμογή τους στη βάση της αμοιβαιότητας

(ΕΣΣΚ/2015/2)

(2016/C 97/02)

ΤΟ ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΣΥΣΤΗΜΙΚΟΥ ΚΙΝΔΥΝΟΥ,

Έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1092/2010 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Νοεμβρίου 2010, σχετικά με τη μακροπροληπτική επίβλεψη του χρηματοοικονομικού συστήματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης και τη σύσταση Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Συστημικού Κινδύνου⁽¹⁾, και ιδίως το άρθρο 3 και τα άρθρα 16 έως 18,

Έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 575/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Ιουνίου 2013, σχετικά με τις απαιτήσεις προληπτικής εποπτείας για πιστωτικά ιδρύματα και επιχειρήσεις επενδύσεων και την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 648/2012⁽²⁾, και ιδίως το άρθρο 458,

Έχοντας υπόψη την οδηγία 2013/36/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Ιουνίου 2013, σχετικά με την πρόσβαση στη δραστηριότητα πιστωτικών ιδρυμάτων και την προληπτική εποπτεία πιστωτικών ιδρυμάτων και επιχειρήσεων επενδύσεων, για την τροποποίηση της οδηγίας 2002/87/ΕΚ και για την κατάργηση των οδηγιών 2006/48/ΕΚ και 2006/49/ΕΚ⁽³⁾, και ιδίως το τμήμα II του κεφαλαίου 4 του τίτλου VII,

Έχοντας υπόψη την απόφαση ΕΣΣΚ/2011/1 του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Συστημικού Κινδύνου, της 20ής Ιανουαρίου 2011, για τη θέσπιση του εσωτερικού κανονισμού του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Συστημικού Κινδύνου⁽⁴⁾, και ιδίως το άρθρο 15 παράγραφος 3 στοιχείο ε) και τα άρθρα 18 έως 20,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Το χρηματοπιστωτικό σύστημα στην Ένωση είναι σε μεγάλο βαθμό ενοποιημένο. Αυτό σημαίνει ότι αλλοδαποί φορείς συχνά παρέχουν διασυννοριακές χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες. Στο πλαίσιο της ενιαίας αγοράς, οι φορείς παροχής χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών συγκεκριμένου κράτους μέλους μπορούν να επιλέξουν μεταξύ της παροχής χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών μέσω θυγατρικών ή υποκαταστημάτων που βρίσκονται σε άλλο κράτος μέλος και της απευθείας παροχής χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών. Λόγω της κατάστασης αυτής η εθνική μακροπροληπτική πολιτική μπορεί να έχει εκτεταμένες διασυννοριακές επιδράσεις.
- (2) Οι αλλοδαποί φορείς παροχής χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών που παρέχουν διασυννοριακές χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες είτε απευθείας είτε μέσω των υποκαταστημάτων τους σε άλλα κράτη μέλη συνήθως δεν επηρεάζονται από τα μέτρα μακροπροληπτικής πολιτικής που ισχύουν για τους εθνικούς φορείς παροχής χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών στα εν λόγω κράτη μέλη. Ως αποτέλεσμα, οι φορείς παροχής χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών που διαφορετικά θα ενέπιπταν στο πεδίο εφαρμογής των εν λόγω απαιτήσεων, και συγκεκριμένα επειδή διαθέτουν τοπική θυγατρική, έχουν κίνητρο να δρομολογήσουν τις δραστηριότητές τους μέσω εναλλακτικών διαύλων, προκειμένου να παρακάμψουν τα μέτρα της χώρας υποδοχής. Οι διαρροές και τα φαινόμενα καταχρηστικής επιλογής ευνοϊκότερου πλαισίου προληπτικής εποπτείας («κανονιστικό αρμπιτράζ») που προκύπτουν από μια τέτοια συμπεριφορά θα μπορούσαν να υπονομεύσουν την αποτελεσματικότητα των μέτρων εθνικής μακροπροληπτικής πολιτικής.
- (3) Επιπλέον, μπορεί να προκληθεί στρέβλωση του ανταγωνισμού στην περίπτωση που τα υποκαταστήματα αλλοδαπών φορέων παροχής χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών και οι αλλοδαποί φορείς παροχής χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών που παρέχουν απευθείας διασυννοριακές χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες κάνουν χρήση του ανταγωνιστικού τους πλεονεκτήματος, π.χ. χαμηλότερες κεφαλαιακές απαιτήσεις για χρηματοδοτικά ανοίγματα που δημιουργούνται στο κράτος μέλος εφαρμογής, έναντι των εγχώριων φορέων παροχής χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών και των θυγατρικών αλλοδαπών φορέων παροχής χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών, προκειμένου να αυξήσουν το μερίδιό τους στην αγορά.
- (4) Τα μέτρα μακροπροληπτικής πολιτικής που λαμβάνονται σε μία χώρα θα έχουν εξωτερικές επιδράσεις στη χρηματοπιστωτική σταθερότητα άλλων χωρών μέσω των διασυννοριακών συνδέσεων. Σε γενικές γραμμές, οι επιδράσεις αυτές θα είναι θετικές, αφού η μακροπροληπτική πολιτική μειώνει τον συστημικό κίνδυνο και την πιθανότητα και τον αντίκτυπο συστημικών κρίσεων, βελτιώνοντας με τον τρόπο αυτόν και τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα σε άλλα κράτη μέλη. Ωστόσο, οι εν λόγω επιδράσεις μπορεί να είναι και αρνητικές. Για παράδειγμα, παρά το γεγονός ότι εκτίθενται στους ίδιους κινδύνους με τους εγχώριους φορείς παροχής χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών και τις θυγατρικές των αλλοδαπών φορέων παροχής χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών, τα υποκαταστήματα των αλλοδαπών φορέων παροχής χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών και οι αλλοδαποί φορείς παροχής χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών που παρέχουν απευθείας διασυννοριακές χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες συνήθως δεν υποχρεούνται να αναπτύξουν ανθεκτικότητα έναντι των κινδύνων αυτών, με το να υπόκεινται, παραδείγματος χάριν, σε εθνικά κεφαλαιακά μέτρα στο κράτος μέλος καταγωγής τους. Επίσης, στον

⁽¹⁾ ΕΕ L 331 της 15.12.2010, σ. 1.

⁽²⁾ ΕΕ L 176 της 27.6.2013, σ. 1.

⁽³⁾ ΕΕ L 176 της 27.6.2013, σ. 338.

⁽⁴⁾ ΕΕ C 58 της 24.2.2011, σ. 4.

βαθμό που οι εν λόγω φορείς παροχής χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών απολαύουν ανταγωνιστικού πλεονεκτήματος έναντι των εγχώριων φορέων παροχής χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών και των θυγατρικών των αλλοδαπών φορέων παροχής χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών, αυτό θα μπορούσε να τους ενθαρρύνει να αυξάνουν τα χρηματοδοτικά τους ανοίγματα στους σχετικούς μακροπροληπτικούς κινδύνους στο κράτος μέλος εφαρμογής, εκθιζόντας έτσι σε μεγαλύτερο κίνδυνο το κράτος μέλος καταγωγής. Εάν υλοποιηθούν αυτοί οι μακροπροληπτικοί κίνδυνοι σχετικά με την παροχή χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών, τα κεφαλαιακά αποθέματα ασφαλείας των εν λόγω φορέων παροχής χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών θα μπορούσαν να αποδειχτούν ανεπαρκή, γεγονός που θα έχει αρνητικές συνέπειες για τα χρηματοπιστωτικά συστήματα των κρατών καταγωγής τους.

- (5) Στο πλαίσιο αυτό και για να εξασφαλιστεί η αποτελεσματικότητα και η ομοιομορφία της μακροπροληπτικής πολιτικής, οι φορείς χάραξης της μακροπροληπτικής πολιτικής πρέπει να δίνουν τη δέουσα προσοχή σε αυτές τις διασυνοριακές επιδράσεις και, εφόσον απαιτείται, να αναπτύσσουν κατάλληλα μέσα πολιτικής για την αντιμετώπισή τους. Για την επίτευξη του σκοπού αυτού, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Συστημικού Κινδύνου (ΕΣΣΚ) συνιστά μια προσέγγιση που βασίζεται σε δύο βασικούς πυλώνες, και συγκεκριμένα: α) στη συστηματική αξιολόγηση των διασυνοριακών επιδράσεων της μακροπροληπτικής πολιτικής και β) σε μια συντονισμένη πολιτική απάντηση υπό τη μορφή εθελοντικής εφαρμογής των μέτρων μακροπροληπτικής πολιτικής στη βάση της αμοιβαιότητας, όταν αυτό απαιτείται. Είναι επίσης σημαντικό οι πυλώνες αυτοί να εφαρμόζονται όσο το δυνατόν πιο ομοιόμορφα σε ολόκληρη την Ένωση.
- (6) Μέχρι σήμερα η συστηματική αξιολόγηση των διασυνοριακών επιδράσεων της μακροπροληπτικής πολιτικής δεν έχει λάβει την προσοχή που της αρμόζει. Αυτό οφείλεται εν μέρει στο γεγονός ότι η γνώση που αφορά (τυχόν) διαύλους μετάδοσης παραμένει περιορισμένη και τα διαθέσιμα στοιχεία δεν έχουν πλήρως εξεταστεί με σκοπό την ανάλυση των διασυνοριακών επιδράσεων. Συνεπώς, το ΕΣΣΚ θεωρεί σημαντική τη συστηματική χρήση όλων των διαθέσιμων στοιχείων για την καλύτερη κατανόηση και αξιολόγηση των διασυνοριακών επιδράσεων.
- (7) Είναι σημαντικό να θεσπιστεί μια διαδικασία που να στοχεύει στη συστηματική αξιολόγηση των διασυνοριακών επιδράσεων της μακροπροληπτικής πολιτικής και στη διασφάλιση της εκ των προτέρων αξιολόγησης από τους φορείς χάραξης της μακροπροληπτικής πολιτικής κάθε πιθανής διασυνοριακής επίδρασης των μέτρων που αυτοί προτείνουν. Επιπλέον, και λαμβάνοντας υπόψη τις υφιστάμενες απαιτήσεις του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 575/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁽¹⁾, της οδηγίας 2013/36/ΕΕ και της σύστασης ΕΣΣΚ/2013/1 του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Συστημικού Κινδύνου⁽²⁾, οι φορείς χάραξης της μακροπροληπτικής πολιτικής θα πρέπει να προβαίνουν σε εκ των υστέρων αξιολογήσεις των πραγματικών διασυνοριακών επιδράσεων των πολιτικών τους. Το αναλυτικό έργο που επιτελούν τα κράτη μέλη θα συμπληρώνει το αναλυτικό έργο που επιτελεί το ΕΣΣΚ.
- (8) Η συντονισμένη πολιτική απάντηση που υποστηρίζεται από το ΕΣΣΚ λαμβάνει τη μορφή μιας ρύθμισης για εθελοντική εφαρμογή των μέτρων μακροπροληπτικής πολιτικής στη βάση της αμοιβαιότητας. Ο ενδοτικός χαρακτήρας της ρύθμισης, που απορρέει από τη φύση των συστάσεων του ΕΣΣΚ⁽³⁾, διαφοροποιεί την εν λόγω εθελοντική εφαρμογή στη βάση της αμοιβαιότητας από την υποχρεωτική αναγνώριση συγκεκριμένων μέτρων μακροπροληπτικής πολιτικής βάσει του δικαίου της Ένωσης. Η παρούσα σύσταση, με την εξαίρεση της σύστασης Α σχετικά με την αξιολόγηση των διασυνοριακών επιδράσεων και της σύστασης Β σχετικά με την κοινοποίηση των μέτρων μακροπροληπτικής πολιτικής, δεν προορίζεται να εφαρμοστεί σε μέτρα μακροπροληπτικής πολιτικής για τα οποία το δίκαιο της Ένωσης προβλέπει ήδη υποχρεωτική αναγνώριση. Υποχρεωτική αναγνώριση προβλέπεται σήμερα για τα μέτρα που λαμβάνονται σύμφωνα με το άρθρο 124 παράγραφος 5 και το άρθρο 164 παράγραφος 7 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 575/2013, και για το αντικυκλικό κεφαλαιακό απόθεμα ασφαλείας, εφόσον καθορίζεται κάτω από το ανώτατο όριο υποχρεωτικής αναγνώρισης. Η ίδια εξαίρεση ισχύει και για τα ποσοστά αντικυκλικών κεφαλαιακών αποθεμάτων ασφαλείας που υπερβαίνουν το ανώτατο όριο υποχρεωτικής αναγνώρισης, δεδομένου ότι η σύσταση ΕΣΣΚ/2014/1 του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Συστημικού Κινδύνου⁽⁴⁾ ήδη υποστηρίζει την πλήρη εφαρμογή των ποσοστών αντικυκλικών κεφαλαιακών αποθεμάτων ασφαλείας μεταξύ των κρατών μελών στη βάση της αμοιβαιότητας.
- (9) Για να διασφαλιστεί η αποτελεσματικότητα και η ομοιομορφία των εθνικών μακροπροληπτικών μέτρων, είναι σημαντικό η υποχρεωτική αναγνώριση που απαιτείται από το δίκαιο της Ένωσης να συνδυάζεται με την εθελοντική εφαρμογή τους στη βάση της αμοιβαιότητας, εντάσσοντας με τον τρόπο αυτόν στο πεδίο εφαρμογής των εθνικών μέτρων μακροπροληπτικής πολιτικής και τα υποκαταστήματα αλλοδαπών φορέων παροχής χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών και τους αλλοδαπούς φορείς παροχής χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών που παρέχουν απευθείας διασυνοριακές χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες. Απώτερος στόχος είναι το ίδιο σύνολο μακροπροληπτικών απαιτήσεων να εφαρμόζεται στην ίδια κατηγορία χρηματοδοτικών ανοιγμάτων σε κινδύνους σε ένα συγκεκριμένο κράτος μέλος, ανεξάρτητα από τη νομική μορφή και τον τόπο εγκατάστασης του φορέα παροχής χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών. Ως εκ τούτου, μέτρα μακροπροληπτικής πολιτικής που βασίζονται σε χρηματοδοτικά ανοίγματα, ιδίως εκείνα που στοχεύουν σε χρηματοδοτικά ανοίγματα σε συγκεκριμένο κίνδυνο, θα πρέπει να εφαρμόζονται στη βάση της αμοιβαιότητας.

⁽¹⁾ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 575/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Ιουνίου 2013, σχετικά με τις απαιτήσεις προληπτικής εποπτείας για πιστωτικά ιδρύματα και επιχειρήσεις επενδύσεων και την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 648/2012 (ΕΕ L 176 της 27.6.2013, σ. 1).

⁽²⁾ Σύσταση του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Συστημικού Κινδύνου της 4ης Απριλίου 2013 σχετικά με τους ενδιάμεσους στόχους και τα εργαλεία μακροπροληπτικής πολιτικής (ΕΣΣΚ/2013/1) (ΕΕ C 170 της 15.6.2013, σ. 1).

⁽³⁾ Αν και οι συστάσεις του ΕΣΣΚ δεν είναι νομικά δεσμευτικές, συνοδεύονται από έναν μηχανισμό «λήψης μέτρων ή αιτιολόγησης της μη λήψης».

⁽⁴⁾ Σύσταση του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Συστημικού Κινδύνου της 18ης Ιουνίου 2014 σχετικά με την καθοδήγηση για τον καθορισμό των ποσοστών αντικυκλικών αποθεμάτων ασφαλείας (ΕΣΣΚ/2014/1) (ΕΕ C 293 της 2.9.2014, σ. 1).

- (10) Η παρούσα σύσταση παρέχει στις οικείες αρχές καθοδήγηση σχετικά με τη θέσπιση μέτρων που εφαρμόζονται στη βάση της αμοιβαιότητας ως απάντηση στα μέτρα μακροπροληπτικής πολιτικής άλλων οικείων αρχών. Τα καταγεγραμμένα μέτρα μακροπροληπτικής πολιτικής που ενεργοποιούνται σε ένα κράτος μέλος θα πρέπει να εφαρμόζονται και σε όλα τα υπόλοιπα κράτη μέλη στη βάση της αμοιβαιότητας. Τα μέτρα μακροπροληπτικής πολιτικής θα περιλαμβάνονται στην παρούσα σύσταση εφόσον η οικεία αρχή εφαρμογής ζητήσει την εφαρμογή τους στη βάση της αμοιβαιότητας και αν το ΕΣΣΚ θεωρεί το εν λόγω αίτημα δικαιολογημένο. Προκειμένου να εξασφαλιστεί η αποτελεσματικότητα της ρύθμισης της εθελοντικής εφαρμογής στη βάση της αμοιβαιότητας, είναι σημαντικό τα εν λόγω μέτρα να κοινοποιούνται στο ΕΣΣΚ εγκαίρως και με επαρκείς λεπτομέρειες, με τη χρήση τυποποιημένων υποδειγμάτων.
- (11) Προκειμένου να εξασφαλιστεί η αποτελεσματικότητα της ρύθμισης της εθελοντικής εφαρμογής στη βάση της αμοιβαιότητας, οι οικείες αρχές θα πρέπει εντός εύλογης προθεσμίας να θεσπίσουν μέτρα που εφαρμόζονται σε αυτή τη βάση. Μεγαλύτερη προθεσμία θα συνιστάται στην περίπτωση μέτρων που δεν είναι διαθέσιμα σε όλες τις χώρες.
- (12) Στόχος της παρούσας σύστασης είναι η κάλυψη όλων των μέτρων μακροπροληπτικής πολιτικής, ανεξάρτητα από το τμήμα του χρηματοπιστωτικού συστήματος στο οποίο απευθύνονται. Με βάση την εντολή του ΕΣΣΚ κατά τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1092/2010, το πεδίο εφαρμογής της παρούσας σύστασης εκτείνεται πέρα από την εφαρμογή των μέσων μακροπροληπτικής εποπτείας που προβλέπονται στην οδηγία 2013/36/ΕΕ και τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 575/2013. Ως εκ τούτου, η παρούσα σύσταση σκοπεί και στην κάλυψη μέτρων που δεν έχουν εναρμονιστεί κατά το δίκαιο της Ένωσης. Το πεδίο εφαρμογής της παρούσας σύστασης εξαρτάται από τη δικαιοδοσία των οικείων αρχών και εφαρμόζεται σε μέτρα μακροπροληπτικής πολιτικής που οι οικείες αρχές έχουν υποχρέωση να θεσπίσουν ή να εφαρμόσουν.
- (13) Οι εθνικές αρμόδιες αρχές, οι εντεταλμένες αρχές, καθώς και οι αρχές μακροπροληπτικής εποπτείας και η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) (για κράτη μέλη που συμμετέχουν στον ενιαίο εποπτικό μηχανισμό (ΕΕΜ)) θεωρούνται οικείες αρχές, ιδίως αν έχουν καθήκον θέσπισης ή εφαρμογής μέτρων μακροπροληπτικής πολιτικής. Επίσης, ο κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1024/2013 του Συμβουλίου⁽¹⁾ και ο κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 468/2014 της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας⁽²⁾ αναθέτουν συγκεκριμένα εποπτικά καθήκοντα στην ΕΚΤ. Η ΕΚΤ μπορεί να εφαρμόζει υψηλότερες απαιτήσεις για τα κεφαλαιακά αποθέματα ασφαλείας ή πιο αυστηρά μέτρα από αυτά που εφαρμόζουν οι εθνικές εντεταλμένες αρχές. Αποκλειστικά για τον σκοπό αυτό, η ΕΚΤ θεωρείται, ανάλογα με την περίπτωση, η αρμόδια ή εντεταλμένη αρχή και έχει όλες τις εξουσίες και τις υποχρεώσεις που έχουν οι αρμόδιες αρχές και οι εντεταλμένες αρχές σύμφωνα με το οικείο δίκαιο της Ένωσης.
- (14) Νέα μέτρα μακροπροληπτικής πολιτικής που λαμβάνονται από τα κράτη μέλη που συμμετέχουν στον ΕΕΜ πρέπει να διέρχονται από τις σχετικές διαδικασίες συντονισμού του ΕΕΜ. Η ρύθμιση της αμοιβαιότητας, όπως ορίζεται στην παρούσα σύσταση, δεν θίγει τις εν λόγω διαδικασίες συντονισμού, ενώ η αξιολόγηση της αμοιβαιότητας από το ΕΣΣΚ θα ξεκινά μόνο με την ολοκλήρωση των εσωτερικών διαδικασιών συντονισμού του ΕΕΜ.
- (15) Οι αρχές μπορούν να εξαιρούν φορείς παροχής χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών που έχουν ήσσονος σημασίας χρηματοδοτικά ανοίγματα στον μακροπροληπτικό κίνδυνο που εντοπίζεται στη χώρα εφαρμογής (αρχή de minimis). Η επιλογή των αρχών να μην εφαρμόσουν την αρχή de minimis εναπόκειται στην εθνική διακριτική ευχέρεια, εφόσον η αμοιβαιότητα θεωρείται θέμα αρχής.
- (16) Για την εξασφάλιση της διαφάνειας και των μέτρων μακροπροληπτικής πολιτικής και της απόδοσης ευθυνών σε σχέση με αυτά, καθώς και για την αποτελεσματική τους εφαρμογή, οι οικείες αρχές θα πρέπει να καθορίσουν μια στρατηγική επικοινωνίας σχετικά με τα αιτήματα εφαρμογής μέτρων στη βάση της αμοιβαιότητας και τυχόν μέτρα που εφαρμόζονται στην ίδια βάση, στο πλαίσιο της γενικής στρατηγικής επικοινωνίας που εφαρμόζουν σχετικά με τα μέτρα μακροπροληπτικής πολιτικής. Όσον αφορά τα αιτήματα εφαρμογής μέτρων στη βάση της αμοιβαιότητας, είναι ιδιαίτερα σημαντικό όλες οι ενδιαφερόμενες αρχές να λαμβάνουν εγκαίρως κάθε πληροφορία που είναι σχετική και αναγκαία για τις αντίστοιχες διαδικασίες λήψης αποφάσεων από την πλευρά τους. Επίσης, είναι εξίσου σημαντικό οι ενδιαφερόμενοι (στους οποίους ενδεικτικά περιλαμβάνονται οι άμεσοι αποδέκτες των μακροπροληπτικών μέτρων) να λαμβάνουν εγκαίρως πλήρη ενημέρωση για κάθε μέτρο μακροπροληπτικής πολιτικής που τους αφορά.
- (17) Η διαδικασία που συνιστάται από την παρούσα σύσταση και την απόφαση ΕΣΣΚ/2015/4⁽³⁾ έχει σχεδιαστεί ώστε να είναι όσο το δυνατόν πιο αποτελεσματική και αποδοτική, προκειμένου να επιτυγχάνεται η εφαρμογή μέτρων στη βάση της αμοιβαιότητας. Στο πλαίσιο της επικείμενης αναθεώρησης του πλαισίου μακροπροληπτικής πολιτικής της Ένωσης και σύμφωνα με τις τυχόν τροποποιήσεις του υφιστάμενου συνόλου μέτρων, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα πρέπει να εξετάσει, ωστόσο, κατά πόσο και με ποιον τρόπο θα μπορούσε να θεμελιωθεί καλύτερα στο δίκαιο της Ένωσης η προβλεπόμενη στην παρούσα σύσταση ρύθμιση της εθελοντικής εφαρμογής στη βάση της αμοιβαιότητας, προκειμένου να ενισχυθεί η αποτελεσματικότητα των εθνικών μακροπροληπτικών πολιτικών. Η πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής θα πρέπει ιδανικά να βασίζεται στη ρύθμιση της εθελοντικής εφαρμογής στη βάση της αμοιβαιότητας, όπως διαμορφώνεται στην παρούσα σύσταση και στο κεφάλαιο 11 του εγχειριδίου του ΕΣΣΚ για την πρακτική εφαρμογή της μακροπροληπτικής πολιτικής στον τραπεζικό τομέα (εφεξής «το εγχειρίδιο του ΕΣΣΚ»)⁽⁴⁾.

⁽¹⁾ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1024/2013 του Συμβουλίου, της 15ης Οκτωβρίου 2013, για την ανάθεση ειδικών καθηκόντων στην Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα σχετικά με τις πολιτικές που αφορούν στην προληπτική εποπτεία των πιστωτικών ιδρυμάτων (ΕΕ L 287 της 29.10.2013, σ. 63).

⁽²⁾ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 468/2014 της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, της 16ης Απριλίου 2014, που θεσπίζει το πλαίσιο συνεργασίας μεταξύ της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, των εθνικών αρμόδιων αρχών και των εθνικών εντεταλμένων αρχών εντός του ενιαίου εποπτικού μηχανισμού (κανονισμός για το πλαίσιο ΕΕΜ) (ΕΚΤ/2014/17) (ΕΕ L 141 της 14.5.2014, σ. 1).

⁽³⁾ Το αγγλικό κείμενο διατίθεται στον δικτυακό τόπο του ΕΣΣΚ (www.esrb.europa.eu).

⁽⁴⁾ Δημοσιευμένο στον δικτυακό τόπο του ΕΣΣΚ (www.esrb.europa.eu).

- (18) Οι συστάσεις του ΕΣΣΚ δημοσιεύονται αφού ενημερωθεί το Συμβούλιο για την πρόθεση του γενικού συμβουλίου να προβεί στη δημοσίευση και παρασχεθεί η δυνατότητα στο Συμβούλιο να απαντήσει,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΣΥΣΤΑΣΗ:

ΕΝΟΤΗΤΑ 1

ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ

Σύσταση Α — Αξιολόγηση των διασυνοριακών επιδράσεων των μέτρων μακροπροληπτικής πολιτικής που θεσπίζουν οι οικείες αρχές

1. Συνιστάται στις οικείες αρχές εφαρμογής να αξιολογούν τις διασυνοριακές επιδράσεις της εφαρμογής των μέτρων μακροπροληπτικής πολιτικής τους πριν αυτά θεσπιστούν. Θα πρέπει κατ' ελάχιστον να αξιολογούνται, βάσει της μεθοδολογίας που προβλέπεται στο κεφάλαιο 11 του εγχειριδίου του ΕΣΣΚ, οι δίαυλοι μετάδοσης που λειτουργούν μέσω προσαρμογής των κινδύνων και φαινομένων κανονιστικού αρμπιτράζ.
2. Συνιστάται οι οικείες αρχές εφαρμογής να αξιολογούν τις πιθανές:
 - α) διασυνοριακές επιδράσεις (διαρροές και φαινόμενα κανονιστικού αρμπιτράζ) της εφαρμογής των μέτρων μακροπροληπτικής πολιτικής στη χώρα τους· και
 - β) διασυνοριακές επιδράσεις των προτεινόμενων μέτρων μακροπροληπτικής πολιτικής σε άλλα κράτη μέλη και την ενιαία αγορά.
3. Συνιστάται στις οικείες αρχές εφαρμογής να παρακολουθούν τουλάχιστον μία φορά ετησίως την υλοποίηση και εξέλιξη των μέτρων μακροπροληπτικής πολιτικής που έχουν θεσπίσει.

Σύσταση Β — Κοινοποίηση και αίτημα εφαρμογής μέτρων στη βάση της αμοιβαιότητας σχετικά με τα μέτρα μακροπροληπτικής πολιτικής που θεσπίζουν οι οικείες αρχές

1. Συνιστάται στις οικείες αρχές εφαρμογής να κοινοποιούν στο ΕΣΣΚ τα μέτρα μακροπροληπτικής πολιτικής αμέσως μόλις θεσπιστούν, και πάντως εντός δύο εβδομάδων από τη θέσπισή τους. Οι κοινοποιήσεις θα πρέπει να περιλαμβάνουν την αξιολόγηση των διασυνοριακών επιδράσεων και της ανάγκης εφαρμογής τους από άλλες οικείες αρχές στη βάση της αμοιβαιότητας. Οι οικείες αρχές εφαρμογής υποχρεούνται να παρέχουν τις πληροφορίες στην αγγλική γλώσσα χρησιμοποιώντας τα υποδείγματα που είναι δημοσιευμένα στον δικτυακό τόπο του ΕΣΣΚ.
2. Σε περίπτωση που η αμοιβαιότητα από άλλα κράτη μέλη κρίνεται αναγκαία για την εξασφάλιση της αποτελεσματικής λειτουργίας των σχετικών μέτρων, συνιστάται στις οικείες αρχές εφαρμογής, μαζί με την κοινοποίησή τους, να υποβάλλουν στο ΕΣΣΚ και αίτημα εφαρμογής τους στη βάση της αμοιβαιότητας.
3. Σε περίπτωση που τα μέτρα μακροπροληπτικής πολιτικής είχαν εφαρμοστεί πριν από τη θέσπιση της παρούσας σύστασης ή η εφαρμογή τους στη βάση της αμοιβαιότητας δεν κρίθηκε αναγκαία κατά τη θέσπισή τους, αλλά η οικεία αρχή εφαρμογής αποφάσισε στη συνέχεια ότι η εφαρμογή τους στη βάση αυτή έχει καταστεί αναγκαία, συνιστάται στις οικείες αρχές εφαρμογής να υποβάλλουν στο ΕΣΣΚ αίτημα εφαρμογής των μέτρων στη βάση της αμοιβαιότητας.

Σύσταση Γ — Εφαρμογή μέτρων μακροπροληπτικής πολιτικής άλλων οικείων αρχών στη βάση της αμοιβαιότητας

1. Συνιστάται στις οικείες αρχές να εφαρμόζουν στη βάση της αμοιβαιότητας τα μέτρα μακροπροληπτικής πολιτικής τα οποία θεσπίζονται από άλλες οικείες αρχές και για τα οποία το ΕΣΣΚ συνιστά την εφαρμογή τους στη βάση της αμοιβαιότητας.
2. Συνιστάται στις οικείες αρχές να εφαρμόζουν στη βάση της αμοιβαιότητας τα μέτρα μακροπροληπτικής πολιτικής που περιλαμβάνονται στην παρούσα σύσταση εφαρμόζοντας τα ίδια μέτρα μακροπροληπτικής πολιτικής με αυτά που έχουν εφαρμοστεί από την αρχή εφαρμογής. Στην περίπτωση που το ίδιο μέτρο μακροπροληπτικής πολιτικής δεν είναι διαθέσιμο στην εθνική νομοθεσία, συνιστάται στις οικείες αρχές να θεσπίζουν στη βάση της αμοιβαιότητας, κατόπιν διαβούλευσης με το ΕΣΣΚ, το διαθέσιμο στη δικαιοδοσία τους μέτρο μακροπροληπτικής πολιτικής το οποίο έχει το πλέον ισοδύναμο αποτέλεσμα με το μέτρο μακροπροληπτικής πολιτικής που έχει ήδη εφαρμοστεί.
3. Συνιστάται στις οικείες αρχές να θεσπίζουν τα μέτρα μακροπροληπτικής πολιτικής στη βάση της αμοιβαιότητας εντός τριών μηνών από τη δημοσίευση της τελευταίας τροποποίησης της παρούσας σύστασης στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, εκτός εάν συνιστάται συγκεκριμένη προθεσμία σχετικά με την εφαρμογή τους στη βάση αυτή. Τα μέτρα που έχουν θεσπιστεί και αυτά που εφαρμόζονται στη βάση της αμοιβαιότητας θα πρέπει να έχουν στο μέτρο του δυνατού την ίδια ημερομηνία εφαρμογής.

Σύσταση Δ — Κοινοποίηση της εφαρμογής μέτρων μακροπροληπτικής πολιτικής άλλων οικείων αρχών στη βάση της αμοιβαιότητας

Συνιστάται στις οικείες αρχές να κοινοποιούν στο ΕΣΣΚ την εφαρμογή των μέτρων μακροπροληπτικής πολιτικής άλλων οικείων αρχών στη βάση της αμοιβαιότητας. Οι κοινοποιήσεις θα πρέπει να αποστέλλονται εντός μηνός από τη θέσπιση του μέτρου που εφαρμόζεται στη βάση της αμοιβαιότητας. Συνιστάται στις κοινοποιούσες αρχές να παρέχουν τις πληροφορίες στην αγγλική γλώσσα, χρησιμοποιώντας το υπόδειγμα που είναι δημοσιευμένο στον δικτυακό τόπο του ΕΣΣΚ.

ΕΝΟΤΗΤΑ 2

ΕΦΑΡΜΟΓΗ

1. Ερμηνεία

Για τους σκοπούς της παρούσας σύστασης ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

- α) «εφαρμογή»: η εφαρμογή μέτρων μακροπροληπτικής πολιτικής σε εθνικό επίπεδο·
- β) «θέσπιση»: η απόφαση που λαμβάνεται από μια οικεία αρχή σχετικά με τη θέσπιση, την εφαρμογή στη βάση της αμοιβαιότητας ή την τροποποίηση μέτρου μακροπροληπτικής πολιτικής·
- γ) «χρηματοπιστωτική υπηρεσία»: κάθε υπηρεσία τραπεζικής, πιστωτικής, ασφαλιστικής ή επενδυτικής φύσης ή σχετική με ατομικές συντάξεις ή με πληρωμές·
- δ) «μέτρο μακροπροληπτικής πολιτικής»: κάθε μέτρο το οποίο αποσκοπεί στην πρόληψη και τον μετριασμό του συστημικού κινδύνου, όπως ορίζεται στο άρθρο 2 στοιχείο γ) του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1092/2010, και το οποίο θεσπίζεται και εφαρμόζεται από μια οικεία αρχή σύμφωνα με το δίκαιο της Ένωσης ή το εθνικό δίκαιο·
- ε) «κοινοποίηση»: η έγγραφη ανακοίνωση στο ΕΣΣΚ στην αγγλική γλώσσα εκ μέρους των οικείων αρχών, συμπεριλαμβανομένης της ΕΚΤ σύμφωνα με το άρθρο 9 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1024/2013, σχετικά με μέτρα μακροπροληπτικής πολιτικής, όπως ενδεικτικά προβλέπει το άρθρο 133 της οδηγίας 2013/36/ΕΕ και το άρθρο 458 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 575/2013, η οποία ανακοίνωση μπορεί να αποτελεί αίτημα κράτους μέλους για εφαρμογή μέτρου στη βάση της αμοιβαιότητας, όπως ενδεικτικά προβλέπει το άρθρο 134 παράγραφος 4 της οδηγίας 2013/36/ΕΕ και το άρθρο 458 παράγραφος 8 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 575/2013·
- στ) «αμοιβαιότητα»: η ρύθμιση κατά την οποία η οικεία αρχή μιας χώρας εφαρμόζει το ίδιο ή ισοδύναμο μέτρο μακροπροληπτικής πολιτικής με αυτό που έχει θεσπιστεί από την οικεία αρχή εφαρμογής άλλης χώρας σε όλα τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα της δικαιοδοσίας της, όταν εκτίθενται στον ίδιο κίνδυνο στην επικράτειά της·
- ζ) «οικεία αρχή εφαρμογής»: η οικεία αρχή που είναι επιφορτισμένη με την εφαρμογή μέτρων μακροπροληπτικής πολιτικής σε εθνικό επίπεδο·
- η) «οικεία αρχή»: η αρχή που είναι επιφορτισμένη με τη θέσπιση και/ή την εφαρμογή μέτρων μακροπροληπτικής πολιτικής· ο όρος ενδεικτικά περιλαμβάνει:
 - i) εντεταλμένες αρχές σύμφωνα με το κεφάλαιο 4 της οδηγίας 2013/36/ΕΕ και το άρθρο 458 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 575/2013, αρμόδιες αρχές του άρθρου 4 παράγραφος 1 σημείο 40 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 575/2013, την ΕΚΤ σύμφωνα με το άρθρο 9 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1024/2013· ή
 - ii) μακροπροληπτικές αρχές με σκοπούς, ρυθμίσεις, εξουσίες, απαιτήσεις λογοδοσίας και άλλα χαρακτηριστικά που καθορίζονται στη σύσταση ΕΣΣΚ/2011/3 του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Συστημικού Κινδύνου⁽¹⁾.

2. Εξαιρέσεις

1. Οι οικείες αρχές μπορούν να απαλλάξουν φορείς παροχής χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών της δικαιοδοσίας τους από την εφαρμογή συγκεκριμένου μέτρου μακροπροληπτικής πολιτικής στη βάση της αμοιβαιότητας, αν οι εν λόγω φορείς έχουν ήσυχος σημασίας χρηματοδοτικά ανοίγματα στον μακροπροληπτικό κίνδυνο που εντοπίζεται στη χώρα, οι οικείες αρχές της οποίας εφαρμόζουν το εν λόγω μέτρο μακροπροληπτικής πολιτικής (αρχή de minimis). Ακολουθώντας την πρακτική που θεσπίζεται για το αντικυκλικό κεφαλαιακό απόθεμα ασφαλείας στο άρθρο 130 της οδηγίας 2013/36/ΕΕ, οι αρχές μπορούν να επιλέξουν την απαλλαγή των φορέων παροχής χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών με χρηματοδοτικά ανοίγματα κάτω από το καθορισμένο όριο από την εφαρμογή του εν λόγω μακροπροληπτικού μέτρου στη βάση της αμοιβαιότητας. Οι οικείες αρχές υποχρεούνται να ενημερώνουν το ΕΣΣΚ για τις εν λόγω εξαιρέσεις, χρησιμοποιώντας το δημοσιευμένο στον δικτυακό τόπο του ΕΣΣΚ υπόδειγμα για την κοινοποίηση μέτρων που εφαρμόζονται στη βάση της αμοιβαιότητας. Κατά την εφαρμογή της αρχής de minimis, οι αρχές θα πρέπει να παρακολουθούν στενά εάν παρατηρούνται διαρροές ή φαινόμενα κανονιστικού αρμπιτράζ και να καλύπτουν το νομικό κενό, εφόσον απαιτείται.
2. Αν οι οικείες αρχές έχουν ήδη προβεί στη δημοσιοποίηση και εφαρμογή του μέτρου στη βάση της αμοιβαιότητας προτού η εφαρμογή του στη βάση αυτή αποτελέσει αντικείμενο της παρούσας σύστασης, το εν λόγω μέτρο δεν χρειάζεται να τροποποιηθεί, ακόμη και αν διαφέρει από το μέτρο που έχει εφαρμοστεί από την αρχή εφαρμογής.

⁽¹⁾ Σύσταση του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Συστημικού Κινδύνου, της 22ας Δεκεμβρίου 2011, σχετικά με τη μακροπροληπτική αρμοδιότητα των εθνικών αρχών (ΕΣΣΚ/2011/3) (ΕΕ C 41 της 14.2.2012, σ. 1).

3. Χρονοδιάγραμμα εφαρμογής και υποβολή εκθέσεων

1. Οι οικείες αρχές υποχρεούνται να κοινοποιούν στο ΕΣΣΚ και στο Συμβούλιο τις ενέργειες στις οποίες προβαίνουν προς εφαρμογή της παρούσας σύστασης ή να αιτιολογούν επαρκώς τυχόν αδράνειά τους. Οι σχετικές εκθέσεις αποστέλλονται κάθε δύο έτη, η δε πρώτη υποβάλλεται έως την 30ή Ιουνίου 2017. Οι εκθέσεις θα πρέπει να περιλαμβάνουν κατ' ελάχιστο:
 - α) πληροφορίες για το ουσιαστικό περιεχόμενο και το χρονοδιάγραμμα των ενεργειών·
 - β) αξιολόγηση της προσφορότητας των ενεργειών σε σχέση με τους σκοπούς της παρούσας σύστασης·
 - γ) λεπτομερή αιτιολόγηση τυχόν χορηγούμενων εξαιρέσεων σύμφωνα με την αρχή de minimis, καθώς και τυχόν αδράνειας ή παρέκκλισης από την παρούσα σύσταση, περιλαμβανομένων τυχόν καθυστερήσεων.
2. Σε περίπτωση καταμερισμού των ευθυνών, οι οικείες αρχές πρέπει να συντονίζονται μεταξύ τους, προκειμένου να παρέχουν τις απαραίτητες πληροφορίες εγκαίρως.
3. Οι οικείες αρχές καλούνται να ενημερώνουν το ΕΣΣΚ το συντομότερο δυνατό σχετικά με τυχόν προτεινόμενα μέτρα μακροπροληπτικής πολιτικής.
4. Ένα μέτρο μακροπροληπτικής πολιτικής που εφαρμόζεται στη βάση της αμοιβαιότητας θεωρείται ισοδύναμο, εφόσον έχει στο μέτρο του δυνατού:
 - α) τον ίδιο οικονομικό αντίκτυπο·
 - β) το ίδιο πεδίο εφαρμογής· και
 - γ) τις ίδιες συνέπειες (κυρώσεις) σε περίπτωση μη συμμόρφωσης.

4. Τροποποιήσεις της σύστασης

Το γενικό συμβούλιο αποφασίζει πότε η παρούσα σύσταση χρήζει τροποποίησης. Οι σχετικές τροποποιήσεις περιλαμβάνουν ιδίως κάθε πρόσθετο ή τροποποιημένο μέτρο μακροπροληπτικής πολιτικής που εφαρμόζεται στη βάση της αμοιβαιότητας, όπως ορίζεται στη σύσταση Γ, και τα σχετικά παραρτήματα που περιλαμβάνουν πληροφορίες για το συγκεκριμένο μέτρο. Το γενικό συμβούλιο μπορεί επίσης να παρατείνει τις προθεσμίες που προβλέπονται στις προηγούμενες παραγράφους σε περίπτωση που απαιτούνται νομοθετικές πρωτοβουλίες για τη συμμόρφωση με μία ή περισσότερες συστάσεις. Ειδικότερα, το γενικό συμβούλιο μπορεί να αποφασίζει την τροποποίηση της παρούσας σύστασης κατόπιν αναθεώρησης του πλαισίου υποχρεωτικής αναγνώρισης από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή κατά το δίκαιο της Ένωσης ή βάσει εμπειρίας που αποκτήθηκε από τη λειτουργία της ρύθμισης περί εδελοντικής εφαρμογής στη βάση της αμοιβαιότητας που θεσπίζεται με την παρούσα σύσταση.

5. Παρακολούθηση και αξιολόγηση

1. Η γραμματεία του ΕΣΣΚ:
 - α) παρέχει συνδρομή στις οικείες αρχές διευκολύνοντας τη συντονισμένη υποβολή εκθέσεων, παρέχοντας σχετικά υποδείγματα και διευκρινίζοντας, όπου κρίνεται απαραίτητο, τη διαδικασία και το χρονοδιάγραμμα για τη συμμόρφωση·
 - β) ελέγχει τη συμμόρφωση των οικείων αρχών, μεταξύ άλλων παρέχοντας τη συνδρομή της κατόπιν αιτήματός τους, και υποβάλλει αναφορά συμμόρφωσης στο γενικό συμβούλιο.
2. Το γενικό συμβούλιο αξιολογεί τις ενέργειες και τις αιτιολογίες που αναφέρουν οι οικείες αρχές και αποφασίζει, όπου κρίνεται απαραίτητο, αν η παρούσα σύσταση έχει τηρηθεί ή όχι και αν οι οικείες αρχές αιτιολόγησαν ή όχι επαρκώς την αδράνειά τους.

Φρανκφούρτη, 15 Δεκεμβρίου 2015.

Ο Πρόεδρος του ΕΣΣΚ

Mario DRAGHI